

Botos Katalin

Az EU választások környékén...

Messze van az európai integráció az Európai Egyesült Államok ideálképétől. Márpedig ezt igyekszik elérni Brüsszel. Külpolitikában, belpolitikában egyaránt. Hazánk esetében a külpolitikai nézetének ránk erőltetése – minden eszközzel – ,világosan mutatja, minek szeretné tartani magát.

Beszéljünk ezért először **a külpolitikáról**.

A legakutabb kérdés az ukrán háború. Az EU többsége hivatalosan egyetért az ukránok támogatásával, az orosz katonai agresszió miatt. (Hogy az emberek az egyes országokban egyetértenek-e ezzel, azt azért nem lehet tudni.)

Ez a dolog mindenestre úgy kezdődött, hogy Oroszország *visszaütött*. Nyugati szakértők is, és számos magyar politikai gondolkodó úgy véli, Oroszország joggal igyekezett magától távol tartani a NATO-t. S ilyen igényű kérését azonban– bár korábban számtalanszor megígérte – nem akceptálta a Nyugat. (Mindez nem orosz-barát vélemény, csupán a tények regisztrálása.) Az orosz kisebbség jogait – , majd’ egy magyarországnyi polgárról van szó! – semmibe vették az ukránok. Ebből a szempontból szinte nevetséges, hogy a 8,5 millió orosz és a kétszáz ezres magyar kisebbség megalázása *nem téma Brüsszelnek*. Pedig ennél jóval kisebb országok esetében *mennyire* ügyel mindig a szuverenitásra! A szlovének, lettek, észtek lakossága töredéke az Ukrajnában élő orosz nemzetiségnek... Hát igen, nyilván a Nyugaton is meglévő szeparatista törekvéseknek kívánják ezzel a hozzáállással elejét venni.

Az orosz kérés negligálása kiváltott az oroszok részéről egy fegyveres támadást, amit Ukrajna maga nem tudna kivédeni, csak nyugati segítséggel. Amelynek megalapozása céljából az EU a fentebb idézett szuverenitás tiszteletben tartására hivatkozik. Az, hogy Jugoszlávia ezeknél az orosz -lakta területeknél kisebb országokra esett szét 1990 után, cseppet sem zavarta Európát – és senkit... A cseh és szlovák szétválás sem. Mini államocskák létével az EU egyetért. De azzal, hogy egy *népszavazás alapján* egy országésznyi terület kiváljon, nem. Miféle kettős mérce ez?

Igen: a Nyugat mindig egyetértett önmagával. Főleg az a része, amely *az egymás közötti harcaikból győztesen* került ki. (Mert a nagyhatalmak között is mindig van küzdelem.) Az Antantot pl. annak idején nem zavarta, hogy az osztrák-magyar monarchia szétdarabolásakor mekkora tömegek kerültek kisebbségi létbe, Trianon eredményeként. Egyetlen céljuk az volt az Antant-hatalmaknak, hogy a korábbi Monarchia ne legyen a francia-angol nagyhatalmak versenytársa.

És milyen létbe kerültek a nem magyar állampolgárrá váló magyar ajkú lakosok!!... Ahol pofon vágták, jogilag, gazdaságilag ellehetetlenítették az anyanyelven beszélőket. Ahol megtagadták kisebbségi jogait, gyalázták a nemzetiségéhez ragaszkodó polgárokat. Ahol színmagyar, tömbmagyar ,vagy többségi magyar területeket adtak át a környező országoknak, tönkretéve történelmi városainkat, vasúthálózatunkat, a térség gazdasági munkamegosztását. Ahol a fellángoló nacionalizmus történelemhamisítástól sem tartotta vissza magát.

Trianon békéjével megalapozták a második világháborút, az éhhalálra ítélt németekkel (1 millióan haltak meg az első világháborút követően, a nyomor miatt...) kiprovokálták a fasiszta hatalom minden szörnyűségét. S 1945 után Párizsban a geopolitikai helyzetet, Trianont újból megerősítették

számunkra; de egész Kelet-Európa középső részét odadobva az akkor szövetséges Szovjetuniónak. Megindulhatott itt a társadalmi-gazdasági kísérletezés. A szovjetekkel azonban rövidesen súlyos ellentétbe kerültek a nyugati hatalmak, és megindult a fegyverkezési verseny. A régió fejlődését a COCOM- listával nehezítették. Korszerű technikához Nyugatról nem juthatott a keleti blokk. Ez is hozzájárult, hogy a térség végzetesen lemaradt a gazdasági versenyben. 1990 után aztán úgy került vissza a demokratikus országok közé, hogy a piacon *a sánták versenyeztek az olimpikonokkal...* A csatlakozáskor egyáltalán nem voltak figyelemmel az EU-ban arra, hogy a térség lemaradásáért felelősség terheli a Nyugatot is. Így mai napig, a régió minden országa, szinte minden vonatkozásban, a 27-ek között- (30-ak, ha a három északi nem EU-s országot is beleszámoljuk),- *az utolsó helyeken* van!!! (Mi a legutolsón, többnyire.)

A Nyugat soha az életben nem tekintett erre a régióra úgy, mint amely mindig megmentette a pusztító támadásoktól, saját testével tartóztatva fel a keleti népek özönét, így biztosítva Nyugat-Európa békés (egyébként többnyire a gyarmatokon alapuló) fejlődését. 1990 után viszont szinte minket is gyarmatosítottak; jó befektetési lehetőségekkel, jövedelemszivattyúkat építve be térségünkbe. (Az itteni leánycégek anyaországukban konszolidálják jövedelmüket...) Az EU-ba belépve a nyugati országok elszípkázták népességünk jelentős (sokszor a képzett) részét. S most meg a sokszínű nemzeti kultúrák és a keresztény kultúra gyökereinek megszüntetésén munkálkodnak, keverék népeiséget hozva létre, a migráció eredményeként. Integrációs törekvéseikben kizárólag globális versenyképességi szempontokat vesznek figyelembe. Emellett oly mértékben háború-párti politikát folytatnak, hogy az aggasztó. (Nőknek is kötelező sorkatonaság, Ukrajna végsőkéig való támogatása...)

Lehet mondani, hogy voltak az 1990 utáni csatlakozásnak előnyei. De az, hogy az öröklött hátrányokat nem vették egyáltalán figyelembe, úgy gondolom, mindenképpen súlyos hiba.

Ezért rendkívül fontos lenne a kelet-európai országok összetartásának erősítése. (Amit ma az ukrán háború megoszt.) Rá kell döbbsennie a V4-eknek is, hogy mindig a *Nyugat politikája volt* nemzetiségek *egymásnak ugrasztása*. Érdekük, hogy egymásra acsarogjunk. Így meg tudják akadályozni az azonos helyzetben lévő országok összefogását, jobb érdek-érvényesítését.

Ezen a mai helyzeten a határokon átívelő gazdasági kapcsolatok, a szisztematikus kulturális párbeszéd tudna enyhíteni (amin munkálkodni kellene).

Kulcskérdés, hogyan viszonyulunk Oroszországhoz. Feltételezzük-e részéről, hogy fenyegetné a NATO országokat? (Meglehetősen irreális ez, az USA hatalmas katonai potenciálját figyelembe véve. Az esetleges atom-bevetés öngyilkos akció lenne. Egyéb fegyverzetben meg az USA fölénye egyértelmű.) Hogyan ítéljük meg ezért: Ukrajna NATO-tagállam legyen, s a legkorszerűbb haditechnikával közvetlenül Moszkva fenyegetésére legyen képes? (Amit az oroszok – érthető módon – minden eszközzel szeretnének megakadályozni. De ha NATO tag lesz, ezt a fenyegetést erővel megakadályozni gyakorlatilag lehetetlen lenne.) Mellesleg, ez még Joe Biden egy közelmúlt nyilatkozata szerint is helytelen lenne.

Kinek (volt) az érdeke a német-orosz kapcsolatok megromlása, pontosabban, mit jelentett volna a nagyhatalmi politikában egy német-orosz kapcsolat fejlődése? Hogyan látjuk az USA hozzáállását Európa esetleges háborús fenyegetettségéhez? Érdekli-e Amerikát a régió sorsa, amelybe mi is vagyunk? (Már 1956-ban is úgy nyilatkozott Eisenhower, hogy nem tekinti hazánkat

érdekszférájukba tartozónak...) Milyen hatással lehet számunkra, hogy az ukránok szomszédságban lévén, elsőrendű harctérré válhatunk egy fegyveres konfliktusban? Kikerülhetjük-e vajon ennek bekövetkeztét, ha a NATO mégis belekeveredne egy ilyen helyzetbe? (Nyilván nem).

Elképzelhető-e Európa komoly szerepe a világpolitikában, figyelembe véve az USA – Kína közötti viszonyt? Reális-e önálló centrumként létezése a világpolitikában, komoly katonai erő nélkül? (Ezt fejleszteni Európában sok időbe és pénzbe kerülne.) Nem rendelődik-e alá Európa az amerikai érdekeknek, csatlósi minőségben? Hogy Európa világhatalmi központként szerepeljen, az gyakorlatilag csak az oroszokkal együtt lett volna lehetséges. Most – úgy tűnik – mind Európa, mind Oroszország csak valamelyik nagyhatalmi erő partnereként jöhet számításba. Európa az USA, Oroszország meg Kína szövetségeseiként; de önálló erőközpontként egyik sem...)

Az integráció belpolitikája ugyancsak rendkívül súlyos kérdéseket vet fel.

Mi a hasonlóság és a különbség Amerika és Európa jogi-politikai rendszere között? Mit eredményezett a sok évszázada különböző nyelvű népesség és politikai berendezkedés Európában? Itt ezer éves nemzeti államok léteznek, amelyeket úgy összeolvasztani, hogy csak ún. „Európa – tudatuk” legyen, belátható történelmi idő alatt aligha sikerülhet. (Jó példa a Nagy Britannia keretében az önállóságukért küzdő írek, skótok, walesiek harca.) Az USÁ-ba bevándorlók eredeti országukkal gyakran szemben álló, az új földrészt új hazájuknak tekintő emberekből álltak. Itt a polgárháborút gyakorlatilag a gazdálkodás különbsége, a rabszolgatartás kérdése robbantotta ki. De ők mind amerikainak vallották magukat... Még ha a konföderációt alkotó déli államok ki is akartak válni az Unióból... Végül is az erő, az északi fegyverek, a gazdasági fölény győzött a polgárháborúban...

Milyen volt ezzel szemben az EGK induló rendszere? Egyértelműen konföderációs.(Bár a világpolgár Jean Monet mindig is képviselt föderalista törekvéseket. A politikai, gazdasági és pénzügyi egység szószólója volt. Nem véletlenül róla nevezett el díjat az EU, s nem Robert Schumanról, a határozottan elzászi identitású franciáról...) Kimondottan a piaci szabályozás terén teremtettek olyan kölcsönös függést és egységes szabályokat, amelyek a térség gazdasági fejlődését és a békét garantálták. Volt kezdetben szó közös hadseregről is, de ez nem valósult meg.

Átalakítható-e vajon a konföderatív alapon létrejött Európai Unió föderatív állammá? Lehet-e föderatív államforma jelentős szövetségi költségvetés nélkül? Látjuk, az USÁ-ban milyen hatalmas a föderális költségvetés, és annak mekkora a hadikiadásokra fordított része. Hogyan akarja ezt elérni a jelenlegi brüsszeli vezetés? (Pl. esetleg a közös hitelfelvételek törlesztése révén?)

Mindenesetre, a jogi szabályozás törekszik a brüsszeli bizottság, mint integrációs kormány hatáskörének kiterjesztésére. Mint megállapítottuk azonban, a kibővített Unióban a keleti tagállamok sajátos helyzetére nem nagyon vannak figyelemmel, és gyakran kettős mérce tapasztalható a gyakorlati intézkedésekben. Aligha lehet egységes Európáról beszélni, amikor a mag-országokban oly gyakran volt szó a *kétsebességes Európáról*.. Amelyben azonban a politikai normák elvárása egységesen a Bizottság által diktáltaknak felel meg!

Csongrád, 2024. június